

Vlaams
Parlement

vergadering **C96 – LAN8**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 12 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de problematiek van inteelt, erfelijke aandoeningen en gedragsstoornissen bij rashonden - 815 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toestand van de zuivelsector - 817 (2010-2011)	8

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de problematiek van inteelt, erfelijke aandoeningen en gedragsstoornissen bij rashonden - 815 (2010-2011)

De voorzitter: Geachte leden, ik heet u hartelijk welkom op de eerste commissievergadering van 2011. Voor iedereen de allerbeste wensen voor een goed 2011, op persoonlijk en ook op politiek vlak.

Om elk misverstand naderhand te vermijden: zoals eerder afgesproken, heeft de commissie-secretaris de commissieleden via e-mail het verslag bezorgd van de vergadering met de deskundigen die op het kabinet heeft plaatsgevonden.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ook ik wil iedereen mijn beste wensen overmaken voor een voorspoedig, gezond en veilig 2011.

Voorzitter, minister, geachte leden, de problematiek van rashonden en erfelijke aandoeningen is hier in oktober al eens ter sprake gekomen, op aangeven van mevrouw Eerlingen. Toen werd er overleg op kabinetsniveau in het vooruitzicht gesteld. Dat heeft ondertussen plaatsgevonden. We hebben dat verslag kunnen krijgen via het secretariaat, waarvoor dank.

Ik kan me echter niet van de indruk ontdoen dat we niet echt dicht bij een oplossing zijn gekomen. Dat heeft mede met ons ingewikkeld staatsbestel te maken. Voor de landbouwdieren hebben we een Vlaamse oplossing, via het Fokkerijbesluit, maar rashonden blijven een federale aangelegenheid, aangezien Dierenwelzijn niet naar de gemeenschappen of de gewesten is overgeheveld. Toch moet er zeer dringend aan een oplossing worden gewerkt, want de problematiek van inteelt, erfelijke ziekten en de daaraan gerelateerde gedragsproblemen kan generaties lang nadelige effecten veroorzaken bij de dieren zelf, maar mogelijk op termijn ook gevaren voor de mens veroorzaken.

Het lijkt me dat een oplossing kan worden gezocht in samenwerking met wetenschappelijke instellingen, dierenartsen en de stamboomhouders, zoals de Koninklijke Maatschappij Sint-Hubertus. Specifiek de stamboomhouders kunnen worden aangesproken om bijkomende informatie te geven over DNA-gegevens van de honden. Sint-Hubertus kan ook worden betrokken bij het herzien van de rol voor de keurmeesters, die op schoonheidswedstrijden niet alleen raskenmerken moeten controleren, maar daarnaast ook meer aandacht zouden kunnen schenken aan dierenwelzijn en dierengezondheid.

Minister-president, kunt u verduidelijking geven en een stand van zaken na het gevoerde overleg op het kabinet? Wat zijn de volgende stappen die zullen worden gezet? Welke wetenschappelijke instellingen zijn tot nu toe betrokken? Met welke opdracht, welke financiering en binnen welk tijdsperiode worden ze aangespoord resultaten te hebben? Op welke wijze kunnen die wetenschappelijke instellingen, dierenartsen en stamboomhouders door de Vlaamse overheid worden aangestuurd om bij te dragen aan een oplossing voor dit probleem? Heeft Vlaanderen ook al inspanningen geleverd om de federale overheid actiever te betrekken en te mobiliseren? Hoewel het een federale bevoegdheid is, heb ik immers de indruk dat er federaal niet zo veel beweegt ter zake.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, ook ik heb hierover al met u van gedachten gewisseld in de commissie. Ik heb er ook een schriftelijke vraag over gesteld. Ik deel dus de bekommernissen en vragen van de heer Peeters. Ik wil u ook een vraag stellen in verband met de antwoorden die ik heb gekregen op mijn schriftelijke vraag.

Ik wil nog even terugkomen op de bevoegdheidsverdeling en wat is vastgelegd in een KB en vervolgens in een Vlaams Fokkerijbesluit. In uw antwoord hebt u toen duidelijk gesteld dat het KB niet meer van toepassing is als het gaat over voor landbouw nuttige dieren, maar wel voor andere dieren. U hebt dus gesteld dat er geen probleem meer was. In uw antwoord op mijn derde vraag gaf u echter toe dat er knelpunten zijn, die moeten worden weggewerkt.

Ik wil het daar even met u over hebben. Uiteindelijk heeft men bij het kabinetsoverleg lang stilgestaan bij die knelpunten. Men heeft acht grote knelpunten afgebakend. Er is onder meer de afbakening van de federale en regionale bevoegdheden met betrekking tot de hondenfokkerij. Op het overleg heeft men zelf gesteld dat die onduidelijk is. Ook wordt gesteld dat de overheid onvoldoende instrumenten heeft om de problematiek aan te pakken, en dat de achtergrond en afkomst van 80 procent van de honden die jaarlijks op de Belgische markt komen, onbekend zijn.

In uw antwoord hebt u ook gesteld dat het gaat over bepaalde dieren in de landbouw en de zeevisserij, en dat de gewesten bevoegd zijn voor zover ze niet de domeinen van de diergezondheid en het dierenwelzijn betreden. Dat zijn immers federale materies. Nu zitten we wel met een probleem. Als fokkerijen voor gezondheidsproblemen zorgen, dan vraag ik me af – en velen met mij – of dit nu Vlaams of federaal is, vooral als het over bepaalde dieren gaat. Wat de landbouw betreft, lijkt dat duidelijk, maar dat zal het niet altijd zijn. Ik pleit ter zake voor een grondigere en meer efficiënte opdeling, niet alleen van de bevoegdheden, maar eigenlijk ook van de taken die de overheid moet vervullen. Misschien zijn sommige taken nog niet aan bod gekomen. We moeten nadenken over de controlemechanismen en de bestaande instrumenten. Minister-president, bent u nagegaan, in overleg met de federale overheid, hoe een meer efficiënte bevoegdheidsverdeling kan worden ontworpen? Klopt het dat de Vlaamse overheid de federale overheid kan bewegen tot het nemen van actie, of zal er worden gewacht?

Dan heb ik nog een specifieke vraag met betrekking tot de invoer. Men heeft het immers over de fokkerijen in België en Vlaanderen, maar er is ook de invoer van spermacellen, eicellen en embryo's. Wordt die nog altijd wettelijk geregeld door de KB's van 25 mei 1992 en 31 januari 1997, of niet?

Hebt u ook de dierenartsen betrokken bij het kabinetsoverleg? Hoe ziet u hun rol met betrekking tot deze problematiek?

Ook zou ik graag willen weten of de werkzaamheden van het Vlaams Fokkerijcentrum door de overheid worden gefinancierd. Van ingewijden verneem ik immers dat dit centrum niet steeds efficiënt organiseert en dat de werkzaamheden van de diverse commissies die inteelt bij landbouwdieren zouden moeten aanpakken, stilaan zouden verwateren. Ik zou daar dus graag meer informatie over krijgen.

In het verslag van het kabinetsoverleg hebben we gelezen dat er op 16 december een nieuw overleg zou plaatsvinden. Daarvan heb ik, denk ik, geen verslag ontvangen, maar misschien kunt u ons meedelen wat daar eventueel is beslist en of er deadlines zijn opgelegd. In het verslag van het overleg worden er immers een aantal interessante mogelijkheden geopperd, maar is er ook al een tijdspad vastgelegd?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, ook van mijn kant de beste wensen aan iedereen die ik nog niet had gezien.

Ik wil me hier graag bij aansluiten. In het verleden heb ik inderdaad een vraag gesteld over de fokkerij van rashonden en -katten. Ook ik heb mijn twijfels over de vooruitgang van die werkgroep die federaal zou zijn opgericht. Ik heb eveneens het gevoel dat daar niet veel animo bestaat om dat echt grondig aan te pakken, dat dit veeleer iets is dat op de lange baan zal worden geschoven. Daarom wil ik vragen dat Vlaanderen meer zou ondernemen.

Minister-president, u stelt dat dit moeilijk is, omdat er zo aan een federale bevoegdheid zou worden geraakt. Ik denk echter dat die grens niet zo heel duidelijk te trekken is. Misschien bestaat er dus toch een mogelijkheid om ter zake het heft wat meer zelf in handen te nemen. Wat is volgens u de volgende stap in deze zaak?

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik zou graag hebben dat het verslag van 16 december, zodra het is goedgekeurd, wordt overgemaakt aan de secretaris, zodat wij het aan alle leden kunnen overhandigen.

Inhoudelijk is de fundamentele vraag: wat kunnen we verwachten of wat mogen we eisen van de fokkerij- en stamboekverenigingen, en hoe kunnen we dit afdwingbaar maken?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, eerst en vooral ook mijn beste wensen, en ook een goede gezondheid. Ik ga ervan uit dat wij ook in het kalenderjaar 2011 op een vruchtbare manier kunnen samenwerken en dat de vragen die u stelt, zoals in het verleden afdoende worden beantwoord, dat wij het beleid inzake Landbouw, Visserij en Platteland hier kunnen bespreken en dat wij verder aan een doortastend beleid kunnen werken. De vragen die hier zijn gesteld, tonen aan dat dit zeker ook uw intentie is.

Er zijn meerdere vragen over de verschillende niveaus. De eerste betreft de discussie welke bevoegdheden nu Vlaams zijn en welke federaal. Bij dat laatste wordt verwezen naar de verschillende koninklijke besluiten. Een van de discussiepunten in het kader van de zesde staatshervorming is de hele sector van het dierenwelzijn. Men vraagt om dit te regionaliseren. Sommige partijen verzetten zich daartegen. U weet dat het triumviraat nu aan het verdiepen en mogelijk aan het versmallen is. Wat er met Dierenwelzijn zal gebeuren, is mij op dit moment niet duidelijk. Het stond niet in de beruchte nota van Johan Vande Lanotte. Eerst wel, maar men zegt mij dat bepaalde partijen – en ik weet welke – ervoor hebben gezorgd dat Dierenwelzijn een federale materie zou blijven.

Deze discussie toont aan dat dit geen grote homogeniteit van de bevoegdheden inhoudt. Er kunnen discussies zijn over wie wat doet – of die zijn er al. Ik heb in de schriftelijke antwoorden die ik u heb bezorgd, getracht om te komen tot een werkzame oplossing en om niet vast te lopen in de discussie over de staatshervorming en de bevoegdheden. Ik heb getracht om tot aanvaardbare en praktisch uitvoerbare werkmethoden en werkafspraken met het federale niveau te komen.

U hebt gelijk dat er nog vragen bij te stellen zijn. U hebt heel goed opgemerkt dat de experts zelf zeggen dat er geen reglementering bestaat voor de invoer, de intracommunautaire handel, van honden met ongewenste kenmerken enzovoort. Ik kan dat alleen samen met u vaststellen. De conclusie is dat er, wat de verdeling van de bevoegdheden betreft en de manier waarop we dat invullen, toch nog elementen zijn die discussies veroorzaken. Ofwel gaat men Dierenwelzijn homogeniseren en regionaliseren, zodat het één pakket is, ofwel zullen wij sowieso een uitklaring moeten krijgen van een aantal pertinente juridische vragen. U hebt daarin gelijk.

Een van de knelpunten is dat die knelpunten in juridisch opzicht nog niet volledig zijn. Wij moeten daar nog een aantal aanvullingen doen. Ik begrijp de vraagstellers: wij moeten de problemen oplossen en tot heel duidelijke afspraken komen, niet alleen tussen de verschillende niveaus maar ook voor diegenen die daarmee worden geconfronteerd. Ik heb ook die overtuiging en de intentie om dit probleem zo snel mogelijk op te lossen.

We zullen alle verslagen opsturen zodra ze zijn goedgekeurd. Dat creëert volledige transparantie. U hebt een aantal verslagen gekregen waarin die knelpunten zijn opgenomen.

De laatste stand van zaken is dat er is afgesproken dat er met de betrokken universiteiten een groep wordt gevormd die het onderzoeksluik verder zal bekijken. Er wordt ook een samenwerkingsverband opgezet, dat alle andere knelpunten zal behandelen en oplossen, en

dat voorstellen zal uitwerken. Dat is dus een dubbel spoor. Op het samenwerkingsverband kom ik nog terug.

Op dit moment zullen de UGent en de K.U.Leuven samen nagaan welke wetenschappelijke gegevens beschikbaar zijn en waar eventueel onderzoek noodzakelijk is. Er is nog geen opdracht geformuleerd en er is ook nog geen financiering. Ze zijn op dit moment aan het bekijken wat de scope kan zijn en of het effectief noodzakelijk is daar bijkomend onderzoek te verrichten. Dus kan ik niet het tijdsplan geven van dat eventuele bijkomende onderzoek.

In verband met de betrokkenheid van het een en het ander moet ik herhalen wat ik een vorige keer al heb gezegd. De knowhow om inteeltproblemen aan te pakken, werd ontwikkeld voor de fokkerij van rundvee, varkens, paarden en andere sectoren die worden aangestuurd door de Vlaamse overheid. De knowhow bestaat enerzijds uit het vaststellen en registreren van kenmerken en afstamming van de dieren, anderzijds uit het berekenen van verwantschapsgraden en paringsadviezen. De verenigingen van fokkers, dat zijn ook de organisaties van stamboekhouders, spelen daarin natuurlijk een zeer cruciale rol. Zij winnen de informatie in bij de fokkers en leggen de procedures vast voor het registreren en verwerken van de gegevens. Dierenartsen kunnen een rol spelen bij het vaststellen van de kenmerken. Zij kunnen in overleg met de verenigingen van fokkers genetisch materiaal bij fokdieren nemen en overmaken aan onderzoeksinstellingen. Het resultaat van dit onderzoek kan gebruikt worden voor berekeningen die ten behoeve van fokkersverenigingen worden uitgevoerd door de wetenschappelijke instellingen.

Ik heb vermeld dat de sector zelf ervoor heeft gekozen om een samenwerkingsverband te starten en om zo oplossingen uit te werken die gedragen zijn door de betrokken actoren. Ik begrijp dat sommige collega's vinden dat dit te lang duurt. Maar iedereen is het erover eens dat we tot een gedegen en gedragen oplossing moeten komen. Dat vraagt misschien iets meer tijd dan u, maar ook ik graag zouden hebben. De sector zal in een samenwerkingsverband oplossingen uitwerken. Die worden dan ook door iedereen erkend en gedragen.

Bepaalde actoren hebben de overtuiging dat de regelgeving niet meteen de problematiek zal oplossen. Men zegt dat er in elk geval nood is aan gepast onderzoek, motivering en sensibilisering. Ik kan dat begrijpen. Het enige wat we in de gaten moeten houden, is dat er hier geen verdragsmanoeuvres in zitten en dat men de bal zo ver mogelijk weg wil shotten. Ik ben daar ook bezorgd over. De universiteiten zeggen echter terecht dat zij nog wat wetenschappelijk onderzoek moeten verrichten. Wij moeten dit probleem aanpakken en niet onder de mat vegen.

Welke actoren zijn er betrokken? De fokkersverenigingen, de Koninklijke Maatschappij Sint-Hubertus, de hondenfederatie Vrienden Onder Eén (VOE), de Belgische Kennel Club, de handelsverenigingen Andibel en Ani-zoo, en de wetenschappelijke instellingen UGent en K.U.Leuven. De administratieafdeling Duurzame Landbouw en Ontwikkeling coördineert dat alles.

Omdat het nadrukkelijk werd gevraagd, is het wel de bedoeling om tegen juni 2011 een evaluatie van de werkzaamheden te maken. We proberen de druk hoog te houden zodat er niet een paar jaar overheen gaan. We moeten midden dit jaar heel duidelijk weten waar we staan.

De Federale Overheidsdienst Volksgezondheid is betrokken bij dat overleg en zal ook deelnemen aan het samenwerkingsverband. Ook de Raad voor Dierenwelzijn volgt die werkzaamheden op. De verslagen van de vergaderingen worden hier overgemaakt. Ik hoop dat de juridische problematiek over wie wat doet, zeker met betrekking tot de invoer, zeker bekeken wordt. Ik zal de bevoegdheden die ik me kan toe-eigenen om vooruitgang te boeken, ook opnemen. Het is niet zo dat ik de bal naar de federale overheidsdienst tracht te kaatsen. Maar ik wil niet dat deze problematiek ontaardt over bevoegdheden en dat er een spanning

ontstaat tussen de federale en de Vlaamse overheid in afwachting van de staatshervorming. Dat helpt de zaak niet vooruit.

Het samenwerkingsverband is nu gerealiseerd. De universiteiten zijn het aan het bekijken en doen onderzoek. Er is een heel duidelijke afspraak dat we tegen juni heel wat verder moeten staan in deze materie.

Sta me toe dat ik de vraag naar de financiering over de Vlaamse fokkerij later geef. Ik ken die cijfers niet uit het hoofd. Ik zal dat nakijken.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben ook blij dat u een engagement aangaat om tegen juni 2011 vooruitgang te boeken en dat we er nog eens op terug kunnen komen.

Het is natuurlijk weer een Belgisch probleem. Het is een probleem van staatshervorming of geen staatshervorming. Daarbij komt dan nog dat we verschillende adviezen krijgen. Sommigen zeggen dat het een federale bevoegdheid is en blijft. Anderen zeggen dat voor een deel een oplossing mogelijk is via het Fokkerijbesluit.

Uit uw antwoord kan ik niet opmaken hoe het nu precies zit. Wat dat betreft, blijft u op de vlakte. Ik wil nog wel wachten tot juni. Zo dringend is het niet. Het blijft toch wel een pingpongspel tussen Vlaanderen en de federale overheid. Het is misschien geen probleem dat op de eerste lijn staat. Het is BHV niet. Toch is het een probleem waar veel mensen bij betrokken zijn. Voor hen is het wel belangrijk dat er een oplossing wordt gevonden. Maar ik noteer juni. Dan kom ik er wel nog eens op terug.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat het een zeer complexe materie is, ook vanwege de bevoegdheden. Ik ben blij dat u daar een maximale invulling aan wilt geven. Ik hoop ook dat u dat zo ver mogelijk zult doen, zonder de zaken op de spits te drijven en in afwachting van, hopelijk, de overheveling van de bevoegdheid inzake dierenwelzijn naar het regionale niveau.

U stelt dat de regelgeving niet volstaat om de zaak op te lossen. Ik vermoed dat die zeer complex zal zijn. Ook sensibilisering en controle zullen nodig zijn. Er moet natuurlijk heel grondig bekeken worden hoe dat wordt uitgewerkt.

Ik wacht ook de evaluatie van juni 2011 af. Ik kijk er met spanning naar uit. Ik hoop dat er dan iets meer duidelijkheid bestaat over wie welke acties kan ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben enigszins gerustgesteld dat u inziet dat er een groot probleem is. Zonder wie dan ook te beschuldigen van een foute aanpak, is dit toch de georganiseerde onverantwoordelijkheid. De vraag wanneer het is gebeurd en wie het heeft gedaan, die doet er niet toe. Dit kan gewoon niet. Dit is kafkaïaans. Dit is compleet absurd. Het is niet in het belang van dieren.

Ik ben het er niet noodzakelijk mee eens dat als alles geregionaliseerd is, het beter zal verlopen. We moeten een houding ontwikkelen waardoor er meer aandacht is voor pragmatiek. Ik ben blij dat er een samenwerkingsverband zal komen met alle actoren en dat de universiteiten zullen samenwerken en betrokken worden in de discussies.

Wat vooral uitgeklaard moet worden, is wat nu eigenlijk door wie zal worden uitgevoerd, gecontroleerd, bepleit. Als de fokkerij- en de landbouwmaterie op een ander niveau wordt behandeld dan de gezondheid van dieren, dan verstaat een kind dat dat niet gaat. Daar moet heel snel een oplossing voor worden gevonden. Daar dring ik toch wel op aan.

Ik sluit af met een iets vrolijker noot, hoewel het eigenlijk helemaal niet vrolijk is. Ik riskeer een beetje cynisch te zijn, maar dat is niet zo. Er wordt gesproken over bepaalde dieren, zoals paarden die nuttig zijn voor de landbouw. Maar het paard waarop ik vaak rij, is dat helemaal niet. Dat is geen landbouwdier. Wat met de konijnen, met de herdershond, die ook nuttig is voor de landbouw? U kunt daarmee lachen, maar eigenlijk is het absurd. En er moet heel snel een oplossing worden gevonden. Daar reken ik toch op.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, er zijn veel situaties in dit kleine België waarbij we de vraag kunnen stellen of we die niet beter kunnen organiseren. Dit is er een van. Gelet op de problematiek tracht ik een oplossing te vinden en niet in een situatie verzeild te raken waarbij we, als we bepaalde beslissingen zouden nemen over die rashonden enzovoort, het antwoord zouden krijgen dat het niet onze bevoegdheid is en dat de beslissingen niet wettelijk zijn. Dan zouden we nog verder van huis zijn. Dat zou helemaal het einde zijn.

Met dat samenwerkingsverband hebben we toch alle betrokken partijen, ook de federale overheid, rond de tafel gekregen. Als we met het wetenschappelijk onderzoek en de inbreng van de beide universiteiten duidelijke afspraken maken, is het op dit moment niet mijn grootste zorg wie zorgt voor de controle, de federale of de Vlaamse overheid. In eerste instantie is de vraag of we met een goede methode het probleem kunnen aanpakken binnen de huidige verdeling van de bevoegdheden. Laten we hopen dat we op dit en op andere domeinen in de toekomst duidelijkere afspraken kunnen maken.

Mevrouw Brusseel, ik kan u verzekeren dat de politieke gevoeligheid op het federale niveau bij bepaalde partijen om dierenwelzijn absoluut bij de federale overheid te houden, zeer groot is. ‘Uw paard, dat gaat nog maar de hond niet meer’: die houding is nog sterk aanwezig. Ik zal de druk op de ketel houden om ervoor te zorgen dat we tegen juni het probleem bij de horens hebben gevat en werkzame oplossingen hebben uitgewerkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Stefaan Sintobin treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toestand van de zuivelsector - 817 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, collega's, afgelopen zomer publiceerde de High Level Experts' Group on Milk zijn eindrapport met een aantal aanbevelingen voor de zuivelsector. Deze werkgroep was opgericht door de vorige Europese Commissaris voor Landbouw vanwege de lage melkprijzen.

De zuivelexperts kwamen tot de conclusie dat het evenwicht in de zuivelketen op tal van punten scheefgetrokken is. Ook is de concentratiegraad bij de zuivelverwerkers aanzienlijk groter dan bij de melkveehouders. Daarnaast was er de vaststelling dat de toegevoegde waarde ongelijk over de keten verdeeld is.

Een van de aanbevelingen was het plan om de melkveehouders toe te staan zich te organiseren in producentenorganisaties, weliswaar met als randvoorwaarden dat die dan niet meer dan 75 procent van de nationale productie mogen leveren, of 3,5 procent van de totale Europese productie, en dat kartelvorming verboden blijft. De Europese Commissie nam begin december 2010 een voorstel aan over het afsluiten van contracten in de zuivelsector om zo de positie van de melkveehouders in de zuivelketen te versterken. Daarnaast werden ook

specifieke voorschriften voorgesteld voor brancheorganisaties en begeleidende maatregelen om de zuivelmarkt transparanter te maken. Dit alles om de afschaffing van de melkquota voor te bereiden.

Bij de beoordeling van dit plan blijken boeren en zuivelindustrie niet onmiddellijk op dezelfde golflengte te zitten. De Europese overkoepelende landbouworganisatie COPA kan zich wel vinden in het voorstel. Volgens haar versterken deze voorstellen, zoals gevraagd, de contractuele relaties tussen de melkveehouders, de verwerkende sector en de distributie. Het verstevigen van de positie van de melkveehouders en hun coöperaties in de Europese voedselketen moet uiteindelijk leiden tot een billijker deel van de markt en betere marktprijzen.

De Europese zuivelindustrie, European Dairy Association (EDA), en de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ) kunnen zich echter minder vinden in de voorstellen van de Commissie. Volgens hen vormen deze geen oplossing voor het kernprobleem in de zuivelsector: de sterk toegenomen prijsvolatiliteit. De gemiddelde melkprijs ligt in de periode 2007-2010 met 31 euro per 100 liter, 2 euro hoger dan in 2003-2006, de periode van de crisis. Ze vrezen zelfs dat het simultaan streven naar lage prijzen voor de consument en hogere prijzen voor de melkveehouders een bedreiging vormt voor de zuivelindustrie.

Minister-president, hoe evalueert u de economische situatie op dit moment in de zuivelsector, macro-economisch gezien vanuit een Europese invalshoek? Welke evolutie van de melkprijs verwacht u in de nabije toekomst? Wat zal de invloed zijn van de aankomende opheffing van de melkquota? Welke strategie moet op lange termijn worden gevolgd? Wat zijn de verwachte gevolgen voor onze Vlaamse melkveehouders? Welke belangrijke rol ziet u weggelegd voor de coöperaties in dit verhaal?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil me aansluiten bij de vraag die de nodige aandacht moet krijgen gezien de mogelijke knelpunten en in het belang van de verdere toekomst van de zuivelsector. Ik heb het gevoel dat in de voorstellen van de Commissie zeer sterk wordt ingezet op de contractleveringen. Op het ogenblik dat een quotum wordt afgeschaft, kijk je snel op welke manier je nog enige regeling overeind kunt houden en op welke manier dat kan worden georganiseerd. Dan kijkt men heel snel naar contractleveringen.

Als we kijken naar het knelpunt, namelijk de prijsschommelingen, moeten we vaststellen dat bij de consumptiemelk, waar de Vlaamse markt voornamelijk op inspeelt, de prijsschommelingen zeer sterk zijn. Ik stel me dan de vraag op welke manier een contractlevering kan inspelen op de prijsschommelingen op de wereldmarkt. Er is ook de vraag of er voldoende uitgewerkte instrumenten zijn om die prijsschommelingen mee op te nemen. Ik heb het gevoel dat daar minder op ingezet is.

Het tweede element, contractleveringen om landbouwers te versterken en te groeperen, is een terechte bezorgdheid. In Vlaanderen is er ook de vraag om daar systematisch op in te zetten. Ik stel me wel de vraag ten opzichte van wie de landbouwers zich moeten versterken. Je hebt enerzijds de zuivelindustrie en anderzijds de distributiemarkt. Als we kijken naar de Vlaamse organisatie van de afzetmarkten en van onze melkveehouders, stellen we vast dat we al voor een heel groot stuk georganiseerd zijn en vaak via coöperaties werken. Ik stel me ook de vraag welke meerwaarde en welk verstrekt voorstel er zit in de voorstellen van de Commissie om die coöperaties te versterken. Onze mensen zijn versterkt en we moeten vaststellen dat er toch nog knelpunten zijn. Ik ben wat bezorgd als we de mensen in de contractleveringen sturen. Landbouwers gaan heel veel shoppen. Een contractlevering kan een kans zijn, maar heeft ook een risico. Als we met contracten moeten gaan werken binnen coöperaties, ben ik bang dat er in onze eigen coöperaties, die van onze landbouwers zijn en moeten zijn, te weinig inspraak zal zijn. Misschien moet daaraan worden gesleuteld. Uiteindelijk zijn het de

organisaties van onze eigen landbouwers, en met contracten zetten we die organisaties misschien op de helling.

Minister-president, dit zijn voorstellen van de Commissie. Welke discussieruimte is er nog? Hebben wij ook voorstellen om eventueel een aantal zaken bij te sturen of beter uit te werken waar nog te weinig aan geraakt is? Op welke wijze moeten de Vlaamse melkveehouders zich eventueel al voorbereiden, gezien onze Vlaamse situatie met onze coöperaties, mochten deze voorstellen toch ingang vinden?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik stamp een open deur in als ik zeg dat de zuivelsector in de periode 2007-2009 wereldwijd grote prijsschommelingen heeft gekend en daar de gevolgen van heeft gedragen. Toren hoge prijzen van 2007 werden gevolgd door zeer lage prijzen in 2009. Ondertussen is de markt gestabiliseerd, godzijdank, en zijn de melkprijzen opnieuw gunstig en redelijk stabiel. Het is echter duidelijk dat door het meer marktgericht werken van deze sector, de prijzen in de toekomst meer onderhevig zullen blijven aan fluctuaties.

Wat de productievolumes betreft, zijn er wereldwijd geen grote wijzigingen ten opzichte van andere jaren. In Nieuw-Zeeland sluit het volume geproduceerde melk dicht aan bij de productie van andere jaren. In Australië is door de ongunstige weersomstandigheden de melkproductie lager dan verwacht. In de EU werd in de periode april tot december 2010 2 procent meer melk geproduceerd dan in dezelfde periode in 2009. Op de Europese markt wordt de extra geproduceerde melk ten opzichte van 2009 verwerkt tot yoghurt en kazen, wat een hoge toegevoegde waarde heeft, en minder tot boter en poeder. De export van zuivelproducten trekt wereldwijd opnieuw aan, waarbij de VS voor veel producten het meest competitief is op de wereldmarkt. Europa kan meespelen op die wereldmarkt voor magere melkpoeder, volle melkpoeder en cheddar, maar niet voor boter en boterolie wegens te hoge prijzen op de interne markt. Dit alles resulteert in een gemiddelde EU-prijs voor rauwe koemelk van 32,9 euro per 100 kilogram. In België is dat 33,0 euro per 100 kilogram, zonder toeslagen.

De conclusie van het macro-economische is dat de zaak zich normaliseert wat de prijzen betreft. Ik heb gisteren nog het genoegen gehad om voor een landbouworganisatie te gaan spreken. Ik kreeg natuurlijk heel wat reacties. Men zei dat de prijzen normaliseren, maar voor het voeder dat aan de koeien moet worden gegeven, is er een verhoging van de kosten. Die prijzen zijn godzijdank gestegen, maar dat wil niet zeggen dat de kosten gedaald zijn. Integendeel, de situatie blijft precair. Er is een positieve evolutie. We komen daar met de actuele vragen deze namiddag op terug voor wat betreft de varkenssector. Daar ontwikkelen de prijzen zich niet positief.

Op korte termijn zijn de verwachtingen inzake de melkprijzen voorzichtig positief. Toch is deze markt fel onderhevig aan de volatiliteit. We moeten de vinger aan de pols houden. Een blijvende evaluatie en waakzaamheid zijn absoluut noodzakelijk. Op middellange en lange termijn zullen volgens de econometrische modellen van de Europese Landbouwadministratie de melkprijzen algemeen gezien dalen, en als gevolg hiervan zal de productie in veel lidstaten ook dalen. Hierbij zullen in de eerste plaats de lidstaten met hoge kosten voor de melkprijs worden getroffen. De wereldmarktprijs en de EU-prijs zullen verder convergeren.

Het Nederlands Landbouw Economisch Instituut voorspelt een gemiddelde EU-basismelk-prijs in de periode tot 2017 van 27 à 28 eurocent per kilogram melk; dat is nu 33 eurocent. Verwacht wordt dat de concurrentiële melksector in Nederland en Vlaanderen binnen de Europese context marktaandeel zal winnen. Op te merken is dat de melkveebedrijven na 2014 geen kosten meer zullen moeten maken om hun melkquotum aan te kopen.

De strategie op lange termijn vanuit de EU is om de melkveehouders de kans te geven om marktgericht te gaan produceren zonder het maken van quotumkosten. In het zuivelpakket

voorgelegd door de Commissie in de loop van de maand december worden vier aandachtspunten naar voren geschoven: het versterken van de onderhandelingsmacht van de melkveehouders, het ondersteunen van de interbrancheorganisaties, het bevorderen van transparantie en het stimuleren van contractuele betrekkingen tussen de verschillende spelers in de zuivelkolom. De overige aanbevelingen van de groep hoog niveau zoals voorstellen rond de eventuele verplichting van etikettering zullen op een later tijdstip worden behandeld als we het hebben over het bevorderen van de kwaliteit in de land- en tuinbouw. De wijzigingen met betrekking tot de marktinstrumenten onderzoek en innovatie zullen deel uitmaken van de commissievoorstellen over het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Deze voorstellen worden in juli van dit jaar verwacht.

Vlaanderen heeft de strategie om vanuit continu overleg met de sector samen te werken. Dat gebeurt via de rondetafel zuivel. Onze melksector is dus heel nauw betrokken. We proberen de sector voor te bereiden op het 'quotumloos' tijdperk. De rondetafel kwam gisteren nog samen op mijn kabinet. Mevrouw Rombouts, de Vlaamse Regering kan de wetgeving waar mogelijk sterk vereenvoudigen. Een nieuw EU-zuivelskader en de toepasbaarheid daarvan op Vlaanderen wordt zeer van nabij opgevolgd. Door de rondetafel met de melksector weet ik zeer goed waar de gevoeligheden liggen en waar we in de Europese Commissie aandacht en debat aan moeten besteden.

De coöperaties vormen in Vlaanderen een essentieel element in de productie en verwerking van melk. Zo mogen potentieel op te richten producentenorganisaties de werking van de huidige coöperaties niet verstoren. Dat is belangrijk. De coöperaties mogen niet gekortwiek worden. Ik hecht er het grootste belang aan dat de onderhandelingsmacht van de melkveehouders in Vlaanderen wordt versterkt. Dat is evident, maar dat mag niet ten koste gaan van de concurrentiekracht van de coöperaties en de zuivelindustrie in het algemeen. Er moet een evenwicht zijn.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw interessant antwoord, minister-president. Gelukkig herleeft de zuivelsector momenteel. Dat hebt u bevestigd. Maar we moeten de evolutie met grote alertheid opvolgen. We zullen daar te gepasten tijde op terugkomen. Minister-president, de coöperaties spelen een belangrijke rol. Is dat model ook interessant voor andere sectoren? Ik denk onder andere aan de varkenshouderij. Kunnen coöperaties op termijn voor een structurele gezondmaking van de sector zorgen? Op korte termijn zullen ze de fundamentele problemen niet oplossen, ik doe de suggestie voor de langere termijn. Ik weet dat er al coöperaties zijn, maar ze hebben een totaal andere rol dan de coöperaties in de zuivelsector.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister-president, we moeten de toestand inderdaad goed opvolgen. We moeten een Europese overeenkomst proberen te verkrijgen, maar de marktorganisatie is heel verschillend per land. Waar de coöperaties niet zo sterk staan of waar men met vrije leveringen en contracten op lange termijn werkt, grijpt men naar meer zekerheid. Een contract kan ten opzichte van een coöperatie contradictorisch werken. Het eerste is shoppen en het tweede is samenwerking op lange termijn. We moeten met een vergrootglas toezien op de invulling. Onze coöperaties, dat is de zuivelindustrie. Onze landbouwers zullen moeten samenwerken om een leefbaar en goed inkomen te behouden. Rauwe melk kan in de winkel niet worden verkocht, ze moet tot een product worden verwerkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■